

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نپاشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

محمد حسن سویدان / د ۲۰۲۴ کال د فبروري ۷ مه
استوونکی: شاه محمود سرتیر
د ۲۰۲۴ کال د فبروري ۸ مه

محمد حسن سویدان

په غزه کې د عدالت ویتو کول: د ملګرو ملتونو د امنیت شورا سقوط

د ملکي تلفاتو او نړیوالو جګړو زیاتوالی ټول هغه ګنګوسي له منځه وړي چې ملګري ملتونه د سولې د ټینګښت توان لري. په غزه کې د نسل وژنې د ساتنې لپاره د ملګرو ملتونو امنیت شورا کې د متحده ایالاتو ویتو خورا وروستی غله ده.

د عکس کړیډیت: کریډل

د ملګرو ملتونو د بنسټ ایښودونکي منشور لومړۍ ماده په زړورتیا سره د سازمان لومړني هدف اعلانوي: د نړیوالې سولې او امنیت د ټینګښت لپاره، او د دې لپاره: سولې ته د ګواښونو د مخنیوي او له منځه وړلو لپاره، د تیري او یا د سولې د نورو سرغړونو د مخنیوي لپاره، او د سوله ایزو لارو د ترسره کولو لپاره د اغیزمن اجتماعي

اقداماتو ترسره کول. ، او د عدالت او نړيوال قانون له اصولو سره سم، د نړيوالو شخړو يا حالتونو تنظيم يا حل چي ممکن د سولي د سرغړوني لامل شي.

د دې ستري هيلي سره سره، ملگري ملتونه په سيستماتيک، باوري او په پراخه کچه د جگړې په مخنيوي او د سولي په ټينگښت کي پاتي راغلي دي. د ۱۹۴۶ څخه - د ملگرو ملتونو له تاسيس څخه يو کال وروسته - تر ۲۰۲۲ پوري، نړی د [۲۸۵ بيلابيلو وسله والو شخړو](#) شاهد و، د ډيری کوچنیو پیمانې نښتو ترڅنګ .

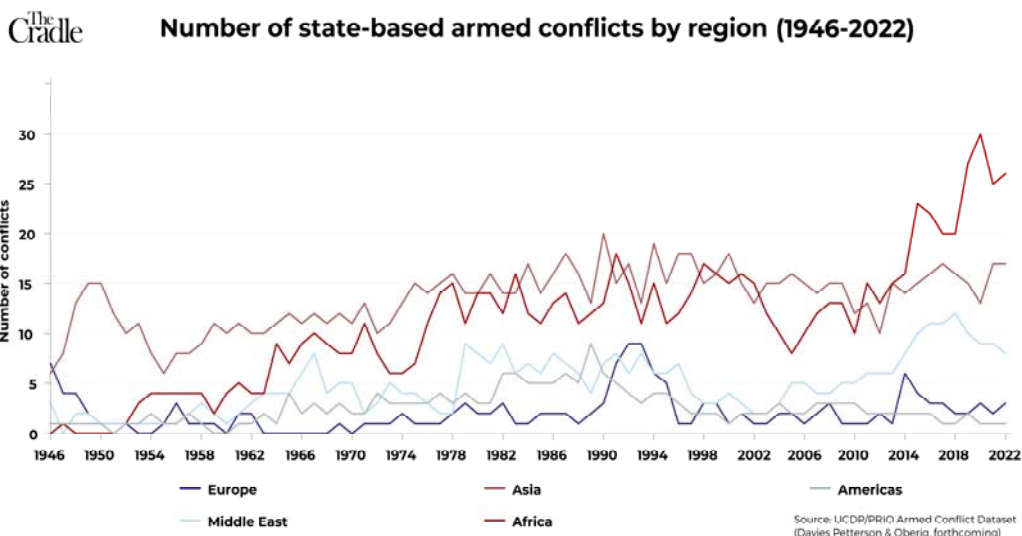
په غزه کي اوسنی نسل وژنه د ۲۰۲۳ په اکتوبر کي پيل شوې د ملگرو ملتونو د خپل بنسټيز ماموريت په بشپړولو کي د ناکامی وروستی سخته يادونه ده، چي دا د سولي لپاره د هيلو له څراغ څخه يوازي د مرستي چمتو کونکي ته د هغي د نیمگړتياوو د کمولو لپاره بدلوي.

د هغي له پيل راهيسې، د ملگرو ملتونو په لسگونو گراني اداري د جگړې په مخنيوي کي د نړيوال سازمان د ناتوانی له امله رامینځته شوي. پدې کي د ملگرو ملتونو د مرستي او کار اداره (UNRWA) شامله ده، چي يوازي په لويديځه آسيا کي د فلسطيني کډوالو پاملرني ته وقف شوې، چي ډيری يې لاهم د هغه شخړې څخه په خيمو کي ژوند کوي چي ملگرو ملتونو په ۷۷ کلونو کي نه دی حل کړی.

او مسايل په نړيواله کچه خرابيږي. [په سوېدن کي د ايسالا پوهنتون](#) د معلوماتو له مخي، د ټولو ډولونو وسله والي شخړې - که هغه بين المللي جنگونه وي، په بهر کي د سونگ کورنيو جگړو، يا د مختلفو ډلو او دولتونو ترمنځ نښتي - د ملگرو ملتونو له تاسيس راهيسې د ډيريډو په حال کي دي. په حقيقت کي، "د ۱۹۹۴ راهيسې د بل هر کال په پرتله په ۲۰۲۲ کي [د دولت پر بنسټ](#) د جگړې اړوند مړيني ډيرې شوې".

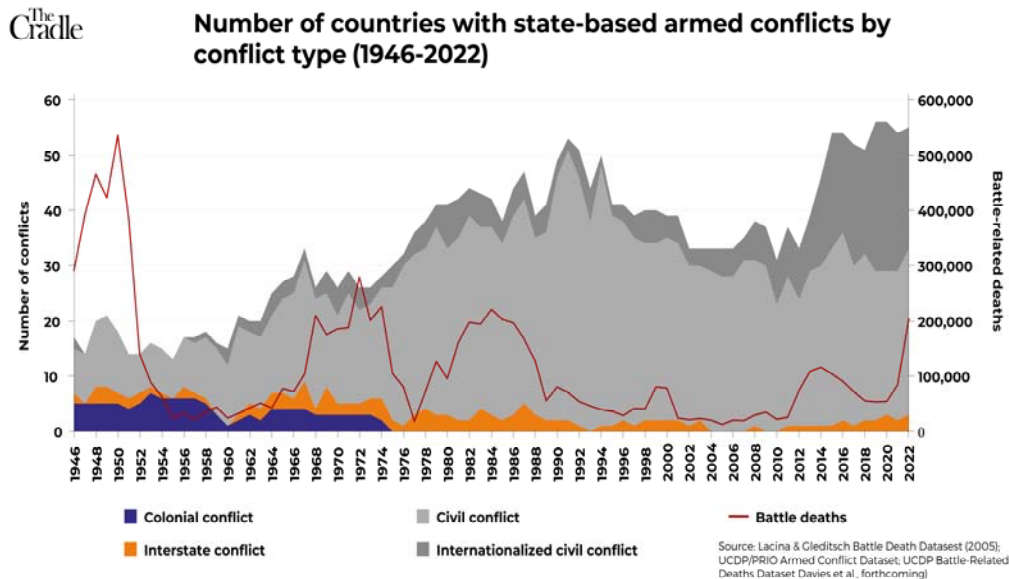
د نړيوالي شخړې عدم توازن

په خواشینی سره، دا رجحان د کميدو نښه نه ښيي، په ځانگړې توگه په افريقا او آسيا کي - په ځانگړې توگه لويديځ آسيا. د يادوني وړ ده چي يوازينی هغه سيمي چي د جگړو په پېښو کي کمښت لري اروپا او امريکا دي. په حيرانتيا سره، د دې براعظمونو نفوس، چي د وسله والو شخړو زيان رسوي، د ملگرو ملتونو او امنيت شورا د اغيزمنتوب په اړه شکونه لري.

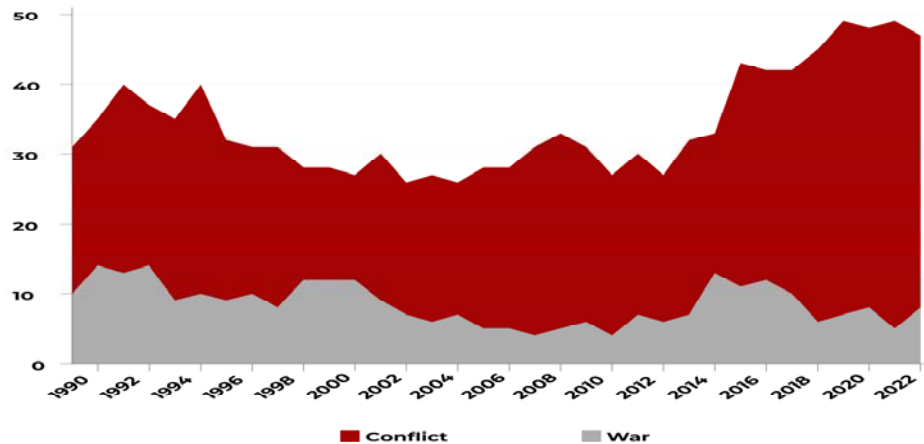
دا هغه احصايي دي چې د نړيوال سوېل اصلي شكايت تاييدوي: دا چې د دويمې نړيوالې جگړې وروسته دوره کې، لويديځ په خپله ساحه کې د تاو تريخوالي کمولو باندې تمرکز کړی پداسې حال کې چې د نړۍ په نورو برخو کې د شخړو په غوړولو کې مهم رول لوبوي. او دا په اوکراین کې د روسيې سره د لويديځ د نيابتي جگړې په اړه د اروپا قهرجن عکس العمل تشرېح کوي چې جگړه يې د اروپا ساحلونو ته راوگرځوله.

نږدې معاینه د شخړو په ماهیت کې بدلون څرگندوي، چې "مستقیم جنگونه" د ټولیز یوازې یوه برخه جوړوي. په ۲۰۲۲ کې، مستقیم جنگونه د ټولو شخړو ۱۷ سلنه جوړوي، چې د تیر کال د ۹ سلنې څخه د پام وړ زیاتوالی په ګوته کوي. دا بدلون د پراکسي جنگونو پراخیدل، د بهرنیانو لخوا ملاتړ شوي داخلي شخړې، او د غیر دولتي لوبغاړو او خپلواکو دولتونو ترمنځ نښتې په ګوته کوي.

په ۲۰۲۲ کال کې د تیر کال په پرتله په جگړو کې د وژل شویو کسانو په شمیر کې [۱۴۲ سلنه زیاتوالی راغلی، چې له امله یې تر ۲۰۴۰۰۰ زیات کسان وژل شوي دي.](#)

د دې شخړو انساني لګښت ځورونکی دی. له ۱۹۴۶ راهیسې، بې شمیره ژوند له لاسه ورکړی او ټولنې ویجاړې شوي، د ملګرو ملتونو تر څار لاندې - یا نه غواړي - د وینې ټوپولو مخه ونیسي. احصايي زړه راښکونکي دي، د ملیونونو تلفاتو سره د شخړو له امله منسوب شوي چې د ملګرو ملتونو له مینځه تللي دي.

Source: UCDP/PRIO Armed Conflicts Dataset & UCDP Battle Related Deaths Dataset
Davies, Petterson, & Oberg, forthcoming)

امريکا څنگه د امنيت په شورا کې د اسراييلو ساتنه کوي

په تيوري کې، د ملګرو ملتونو امنيت شورا ته د نړيوالې سولې او امنيت ساتلو دنده سپارل شوې، خو بيا هم د ويتو ځواک د تکراري تمرين سره ځان ترلې دی، په ځانګړې توګه کله چې د اسراييلو په اړه مسلو ته راځي .

د يو دايمي غړي هيواد په توګه، امريکا د فلسطين د خلکو په وړاندې د خپلو بې شميره ظلمونو او د لويديځې آسيا د ګاونډيانو په وړاندې د تکراري تيوري په اړه د نيواکګر دولت د حساب ورکولو څخه د مخنيوي لپاره د خپل ويتو واک په بې رحمۍ سره کارولی دی.

په حقيقت کې، متحده ايالاتو د شورا له پيل راهيسې ۸۹ ځله د ويتو ځواک څخه کار اخيستی، د دې ويتو نيمايي څخه د اسراييلو په اړه د انتقادي پريکړه ليکونو د شنډولو لپاره کارول شوي. د ۲۰۲۳ کال د ډسمبر تر ۱۸ نېټې پورې، امريکا [۴۵ ځله](#) د ويتو حق په کار اچولی ترڅو د هغو اقداماتو مخه ونيسي چې د فلسطيني سيمو د اسرايلو د اشغال او د فلسطين له خلکو سره چلند کوي.

په حيرانتيا سره، د ۱۹۴۵ راهيسې د اسراييلو او فلسطين په اړه د ۳۶ مسودې پريکړه ليکونو څخه، ۳۴ د متحده ايالاتو ويتو قرباني شوي، په مؤثره توګه د تل ابیب د نړيوال قانون څخه د هغې د سرغړونې - د بشردوستانه او بشري حقونو قانون په شمول د حساب ورکونې څخه خوندي ساتل کيږي.

ډيری پريکړه ليکونه د واشنگتن د ويتو لخوا بند شوي چې "د لسيزو اوږدې اسراييل - فلسطين شخړې کې د سولې لپاره چوکاټ چمتو کوي" په شمول "د اسراييلو غوښتنه کول چې د نړيوالو قوانينو پابند وي، د فلسطيني دولت لپاره د خود اراديت غوښتنه کوي"، او "يا" د فلسطينيانو د بې ځايه کولو يا په اشغال شوي فلسطيني سيمو کې د مېشت ځايونو جوړولو لپاره د اسراييلو غندنه ".

د نسل وژنې ملاتړ کول

په غزې باندې د تل ابیب روان پوځي بريد د دغه پراخ تعصب ښکارندويي کوي. د اسراييلو د ظلمونو د پراخې غندنې سره سره، چې پکې د ملکي وګړو، روغتونونو، ژورناليستانو، ښوونځيو او جوماتونو په نښه کول شامل دي - او حتی

د عدالت د نړيوالې محکمې (ICJ) لخوا يو حکم چې په نيواکگر دولت غږ کوي چې د "نسل وژنې د کړنو مخه ونيسي" - واشنګټن په کلکه د اسراییلو په اړه هر هغه پریکړه لیک ویتو کړی چې یا د نظامي اوربند غوښتنه کوي .

د جنوري په وروستیو کې د الجزایر لخوا وړاندیز شوی مسوده ، چې په ښکاره ډول یې د سمدستي اوربند غوښتنه کړې وه، په امنیت شورا کې د اسراییلو د متحدینو له مخالفت سره مخ شوه، د ویتو ځواک کارولو ته چمتو دی ترڅو اسراییل د غندلو څخه وساتي.

د تل ابیب لپاره د واشنګټن بې پرې ملاتړ تل د نړيوالو قوانینو د ساتلو او د ملکي وگړو د ساتنې په برخه کې خپلې ژمنې تر پښو لاندې کوي .د داسې ښکاره سرغړونو په مقابل کې د ملگرو ملتونو د امنیت شورا په پرېکنده توګه عمل کولو - یا پخپله اصلاح کولو کې پاتې راتلل، نه یوازې د نړيوالو بنسټونو اعتبار کمزوری کوي بلکې د غزې په څیر د جګړې په سیمو کې ناڅاپه تاوتریخوالی ته دوام ورکوي.

AP د دسمبر په میاشت کې راپور ورکړ چې د غزې په تړانګه کې د اسراییلو بې ساري، وحشیانه برید" د ۲۰۱۲ او ۲۰۱۶ ترمنځ د سوريي د حلب د ویجاړولو، د اوکراین د ماریوپول یا ... په دوهم نړيوال جنګ کې د آلمان د متحدینو بمباری څخه ډیر ویجاړ کړی دی".

د ملکي تلفاتو اوسنی شمیر په ۲۰۱۷ کال کې د عراق پر موصل ښار باندې د واشنګټن له نهه میاشتني برید څخه زیات دی.

برسېره پر دې، د غزې په تړاډه کې د خپل غالی بمباری په کمپاین کې یوازې درې اونی، اسراییل د ټول کال په اوږدو کې د نړۍ په ټولو جګړو کې د وژل شویو ماشومانو شمیر څخه ډیر ماشومان وژلي دي.

په غزه کې د ملکي وگړو دا د نه منلو وړ زیاتیدونکي زیان د نامتو "قوانینو پر بنسټ نړيوال نظم" یو ناوړه تور دی، چې دا د لویدیځ امپریالیزم د ګټو د پرمختګ لپاره د یوې مخ څخه لږ څه ښکاره کوي .

د اسراییلو په اړه د انتقادي پریکړه لیکونو سیستماتیک خنډ د ملگرو ملتونو په امنیت شورا کې د اصلاحاتو بیړنۍ اړتیا او د هغه اصولو بیا ارزونه په ګوته کوي چې دا کار کوي .تر هغه وخته پورې، د جګړې قربانیان به د شورا د ناتوانۍ او د هغې د غړو د سیاسي مصارفو قیمت ادا کړي .

له بده مرغه، د نړيوالو قوانینو په اړه د ملگرو ملتونو د امنیت شورا بې تفاوته دا مخ په زیاتیدونکي نظر پیاوړې کوي چې بې قانونۍ یوازې د زور له لارې پوره کیدی شي .په غزه کې، چیرې چې په تیرو څلورو میاشتو کې نږدې ۳۰،۰۰۰ فلسطینیان په وحشیانه توګه وژل شوي، د فلسطین وسله وال مقاومت د "محفوظ" اشغال شوي دولت په وړاندې د عدالت د تامین یوازينی وسیله ده.